

Vážený pán minister zdravotníctva SR
MUDr. Marek Krajčí
Ministerstvo zdravotníctva SR
Limbová 2
837 52 Bratislava

V Bratislave, 09. 03. 2021

Vážený pán minister zdravotníctva Slovenskej republiky,

obraciam sa na Vás týmto listom, pretože nepriaznivá situácia v našom zdravotníctve trvá už pomerne dlho a pre nás pacientov sa stáva neúnosná. Aj napriek snahe našej asociácie pomôcť pacientom dostať sa k potrebnej zdravotnej starostlivosti vidíme, že sa situácie nielen nezlepšuje, ale sa dokonca zhoršuje. V rámci nami poskytovaného poradenstva sme mali v závere minulého a začiatkom tohto roka veľa telefonátov, mailov, v ktorých sa nás pacienti pýtali, ako majú postupovať, keď sa nevedia dovolať svojmu ambulantnému lekárovi. Respektíve, čo majú robiť v prípade pozitívneho testu alebo pri zhoršení zdravotného stavu.

Veľmi vítame pripravovanú reformu ambulancií. Iba vízia a plány však súčasnú situáciu neuľahčia ani pacientom, ani samotným ambulanciám. Dnes už zrejme mnohí pochopili, že sústrediť sa na boj s ochorením COVID-19 len v nemocniciach, nestačí. Ešte v začiatkoch pandémie sme veľmi vítali, keď ministerstvo zdravotníctva v snahe minimalizovať riziko nákazy, vytvorilo priestor telemedicínskym službám, o ktorých sa na Slovensku diskutuje už roky. Vtedy sme však ešte netušili, že namiesto smerovania ku skutočnej telemedicíne, ako ju poznáme z líderských krajín Dánska a Estónska, sa napokon obmedzíme na telefonické vybavovanie pacientov, v tých horších, a vôbec nie ojedinelých, prípadoch na nedostupnosť zdravotnej starostlivosti. Ambulantný sektor bol v dôsledku pandémie jednoducho odsunutý na druhú koľaj a už rok sa zmieta vo veľkom chaose aj napriek tomu, že mal byť pre nás kľúčový.

Úprimne ma mrzí, že namiesto hľadania riešení, sa zodpovednosť jednoducho len preniesla na lekárov. Závažnosť v porovnaní s minulosťou pritom v niektorých ambulanciách prvého kontaktu výrazne vzrástla. Okrem bežných činností a vyšetrovania pacientov [musí lekár denne zvládnuť okolo 50 až 70 telefonátov](#), ktoré sú z pochopiteľných dôvodov neraz náročnejšie ako fyzické vyšetrenie pacienta v ambulancii. Nariadenia sa v rámci ambulancií praktických lekárov zameriavali skôr na vypisovanie PN, hlásení a byrokratické povinnosti ako na liečbu pacientov. Od začiatku chýba návod na to, ako zvládnuť preťažené telefónne linky, či ako vyšetrovať COVID-pozitívnych pacientov alebo manažovať prácu tak, aby sa stíhali robiť

aj prevencie či vyšetrenia aj nekovidových pacientov. COVID-pozitívnych pacientov bolo potrebné liečiť, pričom chýbali nielen štandardné postupy, ale aj lieky. [Poukázali na to pred nedávnom lekárske organizácie združujúce ambulantných lekárov.](#)

Pri dlhoročnom neriešení problémov v ambulantnej sfére a v zdravotníctve je ťažké nájsť riešenia zo dňa na deň. Oceňujeme, že ministerstvo zdravotníctva plánuje vytvorenie nových ambulancií, chce podporovať ich otváranie v najkritickejších regiónoch a nastaviť novú sieť všeobecných lekárov. Slovenská realita je, žiaľ, taká, že nám chýba 3 500 lekárov a približne 2 000 ďalších lekárov je v dôchodkovom veku. Zároveň chýba aj 10 000 sestier. Z toho sa dá ľahko usúdiť, že počas pandémie nevzniknú nové ambulancie, ale ide o víziu na najbližšie roky.

V kritickom pandemickom období je potrebné odbremeniť nemocnice, dostať zdravotnú starostlivosť do ambulancií a čo najbližšie k pacientom do ich domáceho prostredia s cieľom predísť komplikáciám a úmrtiam. Preto navrhujeme:

- V prvom rade **motivovať ambulantných poskytovateľov**, oceniť a zaplatiť ich prácu, pretože všetci zdravotníci sú v boji s COVID-19 v prvej línii (lekári, sestry, záchranári, farmaceuti, iní zdravotníci).
- V prípade potreby **posilniť ambulancie praktických lekárov o odbornú a administratívnu výpomoc** pri vybavovaní telefónov, administratívnej agendy, objednávaní pacientov. Tak, aby lekár a sestra mali čas venovať sa starostlivosti o pacientov a konzultáciám. Vypomôcť by mohli aj študenti medicínskych odborov, prípadne iných zdravotníckych odborov alebo dobrovoľníci za podpory štátu.
- **Posilniť domácu starostlivosť o stredne ťažko chorých pacientov s COVID-19**, aby sme odbremenili nemocnice. Zriadiť epidemiologické výjazdové ambulancie v rámci spolupráce nemocníc a ambulantných lekárov prvého kontaktu s Agentúrami domácej ošetrovateľskej starostlivosti. V rámci prepojenia odborníkov by pacienti mohli priamo v domácom prostredí nájsť aj v úvodných fázach ochorenia COVID-19 radu, rýchlu pomoc a zdravotnú starostlivosť. Počas návštevnej služby by bolo možné naučiť pacientov, ako majú postupovať v počiatočných štádiách nákazy, rovnako aj osoby žijúce s nimi v spoločnej domácnosti (merať správne saturáciu kyslíkom, zrážať teploty, zabezpečiť dostatočnú podporu vitamínmi, sledovať celkový stav, správne postup ako poskytnúť prvú pomoc, privolať RZP, ...). Zdravotníci by mohli podávať pacientom v domácom prostredí oxygenoterapiu (výkonné kyslíkové koncentrátory by bolo možné zakúpiť a zapožičiavať ich na použitie v domácnostiach, ceny sa pohybujú od 700 do 1500 eur a dokážu vyrobiť vysoko koncentrovaný 90 – 95 % kyslík, zapožičiavať a používať by sa mohli následne aj po ukončení liečby pri iných ochoreniach), podávať infúziu a injekčnú liečbu (napr. pri tráviacich ťažkostiach,

dehydratácii organizmu, znižovaní telesnej teploty, pri podávaní kortikoidov, liekov aplikovaných podkožne, ...).

- **Zapojiť do procesu vyhodnocovania**, registrácie pozitívnych a stanovovania ďalších postupov (PCR testy) **praktických lekárov a zdravotníkov v rámci domácej kovidovej starostlivosti v súvislosti s nákupom domácich testov na COVID-19**, u ktorých doposiaľ nie je známe, kto a ako ich bude vyhodnocovať, pretože nie sú všetky určené na domáce použitie.
- **Zabezpečiť pre pacientov po prekonaní ochorenia COVID-19, vzhľadom na komplikácie, postkovidovú starostlivosť.** Je potrebné dlhodobé sledovanie zdravotného stavu pacientov v ambulanciách všeobecných lekárov, nasmerovanie na ďalšie špecializované pracoviská tak, aby sa predišlo ďalším komplikáciám, zanedbaniam a následkom, ktoré môžu viesť k vzniku chronických ochorení.
- **Presunúť očkovanie proti ochoreniu COVID-19 registrovanými a bezpečnými vakcínami do ambulancií všeobecných lekárov.** Naši ambulantní lekári by mali dostať zoznamy objednaných na očkovanie v predstihu, majú k dispozícii našu kompletnú zdravotnú dokumentáciu, poznajú svojich pacientov a aj možné riziká spojené s očkovaním, prípadne potrebu zabezpečenia očkovania v domácom prostredí. Dôležitá je aj komunikácia lekárov s pacientmi pri vzniku komplikácií po vakcinácii a hlásenia nežiaducich účinkov ŠÚKL.
- **Zabezpečiť a sprístupniť zdravotnú starostlivosť pre všetkých pacientov**, ktorí potrebujú absolvovať preventívne prehliadky, zabezpečiť sledovanie svojho zdravotného stavu kvôli jeho stabilizácii, zahájiť včasnú liečbu pri novodiagnostikovaných ochoreniach. Pri zanedbaní základnej zdravotnej starostlivosti hrozia aj nekovidovým pacientom závažné dopady na ich zdravie a životy predčasné úmrtia, a v praxi sa tak už, žiaľ, niekoľko mesiacov aj deje.

Vážený pán minister, vyššie spísané návrhy sú len časť z toho, čo by sa dalo z pohľadu pacientov urobiť pre zlepšenie fungovania primárnej ambulantnej a domácej zdravotnej starostlivosti za súčasných podmienok, počas pandémie. Veríme, že sa našimi návrhmi budete zaoberať a podarí sa vám ich preniesť do praxe. Všetiek na COVID-19 dnes nemáme a vakcinácia je v týchto dňoch stále len nádejou do budúcnosti, preto budeme radi, ak prijmete rady tých, ktorí sa snažia v tejto neľahkej dobe nájsť možnosti na zlepšenie, a to nielen nás pacientov.

*AOPP je strešnou patientskou organizáciou, ktorá poskytuje svojim členom a všetkým pacientom bezplatné právne poradenstvo. Pravidelne informujeme, aj počas súčasnej mimoriadnej situácie, našich členov a širokú verejnosť o aktívnom dianí v zdravotníctve. Uverejňujeme a aktualizujeme ich na našej webovej (www.aopp.sk) a Facebookovej stránke. Sme pripravení spolupracovať a podporovať návrhy vlády, ministerstva, parlamentu. **Ponúkame MZ SR spoluprácu,***

AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

ktorá by bola potrebná a v neposlednom rade prospešná najmä pre najviac ohrozené skupiny pacientov.

V mene pacientov Vám vopred ďakujem.

S úctou

PhDr. Mária Lévyová
prezidentka
Asociácia na ochranu práv pacientov SR

Prešovská 39, 821 08 Bratislava
e-mail: aopp@aopp.sk

Občianske združenie
IČO: 30 787 238

www.aopp.sk
FB: facebook.com/aoppsr